

1 Samonikle rastline

Ta del vrta še urejamo. Skrbno bomo obnovili zgodovinske gredice, pri tem pa se bomo osredotočili na najzanimivejše rastline tržaškega in istrskega območja ter sosednjih dežel.

2 Sobne rastline

Začetni del ogleda je namenjen strupenim rastlinam. Na poti po „vrtu strupov“ lahko поблиže spoznate najbolj razširjene strupene ali smrtno nevarne sobne rastline.

3 Okrasne rastline

V gredicah, ki obkrožajo vrt, najdemo nekaj zbirk okrasnih rastlin (*Hedera* - praprot, *Hosta* - funkija, *Helleborus* - teloh, *Paeonia* - potonika, *Rosa* - vrtnica, *Viola* - vijolica), pomladanske (*Crocus* - krokus, *Galanthus* - zvonček, *Eranthis* - jarica) in jesenske čebulnice (*Sternbergia* - rumeni žafran).

4 Cvetnik čarobnih rastlin

V gredici, zasnovani na zamisli ezoteričnih sugestij, ki jo krasi kamnita fontana, simbol trojice, so zbrane rastline, katerim pripisujejo čaroben, religiozen ali mitološki pomen. Magija je metafora odnosa do narave, temelj človekovega razumskega pristopa k nerazložljivemu, spodbuda za spoznavanje tradicij, ki velikokrat slonijo na zdravilni moči rastlin, a tudi na tabujih, povezanih z njihovo dejansko nevarnostjo. Nikakor pa ne gre za spodbujanje k praznoverni vraževernosti.

5 Vrt zdravilnih rastlin

Vrt, posvečen zdravilnim zeliščem, je zasnovan po sistematičnih kriterijih (Pignatti, 1982). Izbor vrst sloni na seznamu rastlin, vpisanih v Uradno farmakopejo Republike Italije, dopolnjenem z vrstami, zajetimi v etnobotaničnih študijah Furlanije - Julijske krajine (Lokar, Poldini, Rossi), na zgodovinskih seznamih (Marchesetti) in na raziskavah o zdravilnih zeliščih avstro-ogrskega Primorja (Tominz, 1881).

6 Lotos

V bazenih rastejo različne vrste vodnih rastlin, med katerimi je zbirka lotosov (*Nelumbo* sp.). Lotos je v polnem razcvetu julija in avgusta z razkošjem odtenkov od bele do rožnate in rumene barve.

7 Užitne rastline

Po skrbnih raziskavah na področju prehranjevanja z užitnimi samoniklimi rastlinami smo uredili ta del vrta, upoštevajoč različna naravna okolja, v katerih rastejo posamezne vrste, kar omogoča njihovo lažje prepoznavanje v naravi.

8 Formalni vrt

V urejenih gredicah, obrobljenih z nizkoraslo živo mejo iz pušpana, je prikazanih nekaj zbirk okrasnih rastlin s cvetenjem v različnih letnih časih. Rodovi, ki jih tu zastopajo številne različne vrste, so *Helleborus* (teloh - cv. II-IV), *Narcissus* (narcisa - cv. XIV), *Paeonia* (potonika - cv. III-V), *Iris* (perunika - cv. II-VII), *Hydrangea* (hortenzija - cv. IV-IX), *Hosta* (funkija - cv. V-VII), *Rosa* (vrtnica - cv. V-X) in *Salvia* (žajbelj - cv. IV-XI).

9 Z zelmi obarvano - odsek rastlin za barvanje

Odločitev, da namenimo del botaničnega vrta rastlinam za barvanje, se je porodila iz želje, da bi predstavili nekatere vrste, ki so jih nekoč uporabljali barvarji, dodali pa smo jim nekaj samoniklih rastlin z bolj omejeno in zgolj krajevno uporabo, kakor tudi nekaj eksotičnih rastlin, ki težko prenašajo našo ostro zimo in jih je potrebno preseliti na varno v tople grede.

10 Koristne rastline

Po zaključku pozorne obnove vseh objektov in poti bodo v tem delu predstavljene najkoristnejše rastline, tiste rastline torej, ki jih uporabljamo v razne namene (prehrambne, kozmetične, industrijske) in ki so bile vedno prisotne v zgodovini človeštva.

11 Vrt strupov - pot strupenih rastlin

Vodeni ogled nam omogoča, da поблиže spoznamo nekatere strupene rastline. O vsaki dobimo vrsto znanstvenih informacij, zanimivosti ter pojasnil o uporabnosti. Na poti izvemo veliko tudi o koristnosti strupa: v farmakoloških opombah na etiketi je navedena terapevtska uporabnost različnih strupenih sestavin.

12 Geološko-paleontološka zbirka

Pot obsega dvajset postojank, kjer so predstavljene najpogostejše kamnine in fosili na Tržaškem Krasu. Vzorci so razvrščeni v časovnem zaporedju od najstarejših (aptij in albij) do najmlajših (kvartar).

Lastnik Mestnega botaničnega vrta, ki je del **Znanstvenih mestnih muzejev**, je **Občina Trst**. Vrt je razdeljen na enote, kot je prikazano na zemljevidu, in obsega tudi naraven rezervat, ki ga tvorita gozdova Biasoletto in Farned v izmeri 90 hektarjev. Mestni botanični vrt objavlja Index Seminum (seznam semen), v katerem so naštetna semena za izmenjavo in so navedeni vsi pripadajoči podatki.

Ta seznam pošiljamo številnim botaničnim vrtovom po vsem svetu za brezplačno izmenjavo semen med znanstvenimi ustanovami. Mestni botanični vrt opravlja znanstveno raziskovalno delo, skrbi za ohranjanje okolja, prireja pedagoške dejavnosti in omogoča prijetno preživljanje prostega časa. Zadostiti mora potrebam sodobnega raziskovalnega dela, obenem pa želi ozaveščati javnost o naravoslovju, s čimer nudi novo priložnost za kulturno rast vse večjega števila ljudi.

Ustanova ima torej različne vloge: opravlja raziskovalno funkcijo in sistematično klasifikacijo, ohranja, goji in razmnožuje zdravilne, kulturne in užitne rastline, lokalne vrtnine, samoniklo in endemično floro dežele in sosednjih območij, vodne in močvirske rastline ter sočnice. Botanični vrt predstavlja resnično floristično bogastvo in ima strateško vlogo pri ohranjanju biološke raznovrstnosti in posledično človekovega obstoja.

Kadar je vrt, kot v našem primeru, vpet v mestno tkivo, vzpostavlja pomemben dialog z mestnim prebivalstvom, ki želi izboljšati svoje znanje ali preprosto ubežati pred onesnaženim in odtujevalnim mestnim vrvežem.

